

Jan Opolský:

Klekání

TOUHA.

Ó, somnambulní panny stříbrné,
kdy tichá ruka vlas mi odhrne
a ústa, plná krásných bolestí
na mojich mohou smutně rozkvéstí!?

Kdy doletějí ptáci zulíbaní
u cíle zemřít s balastem v mé dlani?
Kdy usne mdlobou strumen ledový?
Kdo jeho citům někdy vyhoví? ...

58303

ÚSTŘEDNÍ KNĚHOVNA
FILOSOFICKÉ FAKULTY
UNIVERSITY J. E. PURKYNĚ
BRNO

zpr.č. 878631

9263 - 73

Jan Opolský:

TISÍC A JEDNA NOC.

Vrátil se koráb dávno oplakaný
dnes ze zajetí nahých netvorů,
ve městě přístavním táh' hlahol na vše strany
a nocí ploulo množství praporů.

Processí díků vyšlo z katedrály
ku tedeum u věčných, černých soch
a gloriety všemi zvony hrály,
šly matky s rozenci a každý dal, co moh'.

Noc indychová opustila lůže,
vzbuzené záře okna zalily
a s balkonů se sklonily rty, ruce, loutny, růže
a smyslné a vroucné profily.

A záchráněnci ovinutí dýmy
laurové snítky vzali na čelo,
pod stromy rozkvetlé šli s milenkami svými
a moře shovívavě hučelo . . . .

Klekání

HNĚV.

Zapadlo v černu slabé pastore
a ošuměla vrba sudička,
dva vytřeštila ptáky nevyspalé
a sotva je už v tu noc uhýčká.

Podzemní řeka před slavnými svátky
dnes vyšla s pláčem nad své balvany,
víc nevrátí se propadlišťem zpátky,
je z ráje svého člověk vyhnaný!

Kmen černoboký, horám odcizený
jak mrtvý hlídač v prostřed proudů plul
a měsíc ve vodě jak obraz tiché ženy
jej líbal zoufale, však on se nepohnul.

Ah, on se nehýbá a jenom ruce smáčí —
do plných proudů ruce přefaté . . .
Čeřeny kalné ve zmltávém pláči
jej vrhají do noci naváté . . .

Jan Opolský:

JEZERO.

Klekání víry sláblo nad jezerem
ve tmavoprázdné hodině,
šlo v rozechvění tisícířím
zpět k vyloupené dědině.

Duch bahen stoup' a v sítinách se skryly
rosolů žabích kluzké zornice
a lunné šípy černou vodu pily,
všecky se tichým hořem chvějíce.

Snil rybák sen a chatrč hnila v křoví
i uprchlíkům sotva patrná
a v hloubi tůně, kde se marně loví,
vyplula mrtvá ryba stříbrná...

Klekání

KANKÁN.

V svůj bujný zámek předvésti mne dali,
kokardu blázna vetkli v smutný flór,
mým elegiím beztaktně se smáli
a krásky šeptly lehce »Dalibor!«

Jak černá krev se tmělo jejich víno,
hlouběji, nežli vilnost rytířů,
já poklonil se paním, jimž je líno
povznést oči od svých vějířů,

však váhal začít... Chrti ulízaní
z siesty svojí vzhledli tázavě
i trochu opilí a kadeřaví páni
s komikou pudru ještě na hlavě,

jak krátkodeché, strojní figuriny,
jež do museí kramář nalíčí...
.. S výčítkou vznikal v strunách mandoliny
ohebný, směšný kankán opičí...

MYSTERIE.

Marně tápu, proč je v srdci vlaho
jako v jizbě slabé rodičky,
jako divem uzdravených blaho
v mechu vetché, němé lavičky!

Proč se mi zdá, jak by anděl v hrudi
dotýkal se rtoma krve mé,
proč mne k cestám nejdálnějším budí
nevím kdo, jenž pláče: půjdeme?

Vydáme se na takové cesty,
bůh ví kam, však budsi kamkoli;
fantastové jdou tak pro nevěsty
daleko, kde duše nebolí.

Nežli dojdou, srdce rozplyne se
dlouhou tuchou jako plavý dým,
nevěsta se smutně v oblak vznese,
aniž slova darovala jim.

Nikdo neví, jestli kdy se vrátí,
mračna plovou věčně věkův dál ...
Zbloudilci se budou usmívati
v polosnách ... Což, já jsem miloval?..

NÁLADA STARA.

Snad je to rok, snad deset let je tomu,
já nemám paměti, jen vím, že den se smrákal,
že téměř neživě jsem tehdáž došel domů
a vlivy těžkými jsem celým nitrem plakal.

Že bylo prázdno k sešilení v poli,
že bázeň má se ve cval chtěla dát
a v rozcestí na shnilé vztyčen holi,
že truchlil černý Krista majestát.

Že za vsí pes se slepě díval na mě,
snad byl tak stár, že nemoh' strážně zavýt
a mrtvě jazyk zmítal se mu v tlamě ...
Těch slepých důlků nemoh' jsem se zbavit!

Eh, co v nich bylo! Běda, co v nich bylo.
Proud slzí psích se potom za mnou plouží
a ticho jemu břehy navalilo ...
Můj vlastní obraz sinal v černé louži ...

AKROPOLIS.

Pod laury ticho.. Modrá voda sténá
u akropole mého večera,
kopule touhy stojí zkrvácená,
má krajinka se modlí veškerá.

Mí kupci se již připlavili z moří
a voňavky a kly již prodali
a hrdinám mým růže spánku hoří
ve zlatém loži z kůže pardalí.

V mých pouštích bdí však lvové ještě dální,
než přijde jejich mdloby hodina,
můj Homér starý, Homér joviální
kyklopskou bájí hovor počíná.

CHVÍLE STVOŘENÍ.

Ráj dějepravný vzchází mému snění
v dvou meziříčí sladkých potoků,
kde na jabloních poznání plod ještě zralý není,
ni předzvěst příštích proroků.

A cítím jen, že nejbliže je ke mně
On, nezklamaný dosud lidem svým,
jak lvíce dýchá vulkanická země
a s mateřským svým pláče tajemstvím.

Pták nejistý je dosud ve svém trilku,
plaz velký nezná sen o síle čelistí...
V tu první prokletou a čarodějnou chvíli
i bůh i já jsme ještě nejistí.....

NÁMĚSTÍ POMSTY.

Náměstí pomsty . . Plápol revoluce
se dusí, dýmá v slavné jarní noci
a zahrad sousoší své mramorové ruce
před soldateskou lomí ku pomoci.

Vyzábla pýcha . . Pranýře a špalky
jsou dříví lhostejné, jež utápí se v šeru
a z ulic klikatých sem v rytmu nesou dálky
pokojný chrapot pozdních Robespierů.

. . . . Kojencům znova prsy budou dány,
zas počnou soptit rudé strojírny!
Noc jarní všecky zanícené rány
zahalí ve svůj balsám nesmírný.

SVĚTEC ČI BLÁZEN?

Šel v noci kdos (prý blázen) ulicí,
když všecko sen (prý spravedlivý) spalo;
byl příliš mlád, však přece na líci
mu vadlo cos a tiše umíralo.

A s hvězdami ten »kdosi« hovořil,
jak druhy v písních erotických bývá:
»Bledouké světy, který je váš cíl
a vaše věštba, stáda moje nývá?

To po vás taky tolik proudí kalu
a z jeho řečišť tolik plísně kvete?
A kolik u vás »nejvyšších« je Baalů?»
(Nuž, nebyl blázen? duše dobré rcete!)

. . . I sklonil oči . . . Domy kolem strmí
a seladonské ve tmách arkýře
nad tlamy chrličů, jež nikdo nenakrmí
a zbylý prapor šumí s pilíře.

Tu chvojky krčem, klenotníků mříže
a stínuplné pece zvonařů,
průlomy nízké do havířské chýže,
musea, sněmy s hesly císařů.

»Mé rodné město!« sténal chodec suše,
»Ninive, plné hnusných stonožek!
Až v hlubinách se za tě hanbí duše!«
(Byl blázen čirý, jak jsem z předu řek'.)

»Za tváře tvojich přejedených kněží,
za sešlé děti, prsty ssající,
za věrné manželky, jež u milenců leží
a lascivně se, líně tváříci.

Za tribuny tvé bachraté a dušné,
za tvoje vojsko zpupné, strakaté,
za loupežníky kol bran neposlušné,
jež právem lživým marně stíháte!

Za zřízení tvé, zfalšovanou víru,
za krby tvé a za vše tvoje ženství!
za dějepravné rány bohatýrů!«
(To řečeno již jistě ze šílenství!)

»Pah« — mávl rukou — »zaslíbená země
Kolumby nové marně očekává!
Plískání zátok z dalek zvoní ke mně!
... Má mladá hlava! Moje mladá hlava!«

— — — — —

Jan Opolský:

V KOUPELI.

Když v bezvědomí horkých, vonných lázní
se přibližuje Smrti majestát,
myšlenky kalné jako tiší blázni
blábolí ve vás táhle odevšad.

Blábolí tiše, jakoby se báli
tón rozkolébat starou komnatou . . .
Tu ženu, již jste svatě milovali,
cítíte dřímat na rtech přisátou.

Každíčkým hnutím může procitnouti,
var krve mé ji neklid působí . . .
Ustaňte fukat, skrytí lýkožrouti!
Vyžeňte echo cizí osoby!

Umlčte vodu, která časem skrápne,
pobledlým leskem v páře zasvítí,
jen horké ticho smyslné, až trapné . . .
tak s touto ženou chceme zemřítí!

Klekání

CESTA.

Jak siný had se vlekla trapná cesta
a daleko někam z hynoucího města
a podél ní jen křivoruké stromy
své stíny vrhly časem na svědomí.
Kraj morósní a mračilo se temně,
zdála se mi to bezlidnatá země,
jen transport krav tu táhl utýraný,
jenž tušil nové, bezdůvodné rány
a jedna slepá z nich, již vyšlehnuli oko
zařvala časem v ticho přehluboko . . . .

Jan Opolský:

DVĚ POHÁDKY.

I. GULIVER.

Tak často směšné touhy mám, chci býti Guliverem;
to bych šel s kyjem z večera po lidském hvozdu
šerém,
kde duby sta let, nebo víc, jak směšná držátka!
A teď by pěkně začala má smělá pohádka!

Ó, šel bych tuze zlehounka a kašlal velmi jemně,
jsouť lidé téměř bezmocní před kataklysmy země!
A hlavu hrubě tesanou bych do hnízd shýbal
vraních
nad lůžek cudné rozpaky a pásl bych se na nich!

Klekání

Vyšel bych z lesa . . . Vesnic kouř by obtáčel mi
čelo
a v mravenčí by ciziny se oko zahledělo.
Tam první člověk . . . Pastoušek, jenž zpívá hla-
sem děvím.
,Jsem Guliver! Nuž, kdože jsem?' »Au, milost,
milost! Nevím!

Au, milost, milost! Císař pán, či dokonce snad
papež,
jak ničemnou, jak nehodnou zem, Svatosti, tu
šlapeš!«
,Nuž, hebce dál, neb kdybych měl tak po vsi
hřmotně chodit,
budou se řítit statue a Liliputky rodit!'

2. ZVÍŘÁTKA A PETROUŠTÍ.

S polečnost čistá! Gentlemani věru
jak tady svítí žlutým okem v šeru:
červený lišák, poseur podšíváný,
dvě husy bílé, prostomilé panny,
smí udat časem starosvětský vtíp;
než věčně mlčet, není-liž tak líp?
Pes, znásilniv své ponocenské mravy,
chce ptát se s něhou nepatřičnou krávy,
zda vanilkou je vulgární to seno,
jež z nozder ční jí jako ustrašeno.
A beran smutný na dřevěném krku
nechápe nijakž nevýslovné »vrků«,
jímž ulévají holubi své touhy . . .
Však nechme zášť! Večer tklivý, dlouhý
sem připloul z hvozdu, poceloval chatu.
Mír, pokoj s tvorem, který přebývá tu!

A tma již byla. Návrat loupežníků
byl stále bližší v zašlém ciferníku,
strach rovněž vzrůstal v husách, psu i koze,
kout každý černal, zadušením hroze,
i zavírány aliance honem:
slepice — kočka, kačer v nouzi s koněm . .
A tma a tma . . Juž kroky na zápraží . .
Co trvá svět, tak smutných nezřel stráží!
. . Krok první v jizbě . . Raubíř romantiky
krvavý, černý, uchopil se kliky . .
A nyní . . . chval každý duch . . . ona vřava!!
Fi! Malým dětem rozstůně se hlava!